

JOAN BELLÈS
(1942-2006)

El 12 de maig del 2006 morí a la ciutat de Manresa, víctima d'un tumor cerebral maligne, Joan Bellès i Sallent. Nat el 14 de juliol del 1942 a la partida de Manresa els Comdals, Joan Bellès es va llicenciar en Filosofia i Lletres (especialitat de Filosofia) i en Filologia Clàssica a la Universitat de Barcelona. Obtingué, així mateix, el diploma de Mestre de Català i, l'any 1975, el de Direcció de cant coral, del Curs Internacional de Música de Granada. El gust per la música i els seus dots extraordinaris per al cant el dugueren a formar part de la Coral Sant Jordi des del 1971 fins al 1991.

Del 1969 al 1986 fou professor de diverses matèries de batxillerat a l'Escola Sant Gregori de Barcelona. L'any 1987 guanyà unes oposicions a l'escola pública i exercí com a professor, de primer, a l'Institut d'Ensenyament Secundari Milà i Fontanals de Barcelona i, més tard, a l'Institut Torrent de les Bruixes de Santa Coloma de Gramenet, on, a més d'impartir classes de llatí, grec, català i cultura clàssica, promovia activitats teatrals i sessions de declamació com a eines pedagògiques. Des de l'any 1987 col·laborava amb el Gabinet de Didàctica de la Direcció General de Política Lingüística, on treballà en l'elaboració de material per a la formació de professors de català per a adults. Entre altres activitats que duia a terme en defensa de la llengua, Bellès fou, fins al dia de la seva mort, president de l'associació *Amics del Carladès*, que fomenta l'estudi de l'occità a les Calandretes i l'intercanvi entre escoles de Catalunya i d'Occitània. Així mateix, presidia l'associació *Cercle de Defensa i Difusió de la Llengua i Cultura Catalanes - Enllaç*, dedicada sobretot a fomentar l'ensenyament del català a l'Alguer.

Amic del silenci i l'austeritat, treballador lúcid i infatigable, dedicà moltíssimes hores a la traducció dels clàssics. Publicà la traducció de l'*Eneida* de Virgili (Barcelona, Empúries, 1999) i la de l'*Ase d'or* d'Apuleu (Barcelona, Empúries, 2003). Però on Bellès excel·lí principalment fou en les seves col·laboracions a la Fundació Bernat Metge. Hi començà a publicar, en dos volums, els *Poemes* de Sidoni Apol·linar (1989-1992), i més endavant completà l'obra d'aquest autor amb l'edició, en tres volums, de les *Lletres* (1997-1999). Poc temps després, emprengué la llarga i difícil tasca de traduir les obres de Ciceró no incloses encara en el catàleg de la Fundació Bernat Metge: començà incorporant-hi les *Filípiques*, en tres volums (del 2002 al 2003) i continuà, amb esforç tenaç i exemplar, amb els *Discursos*, dels quals arribà a publicar la *Defensa de Publi Sesti*. Els seus extensos coneixements de l'obra ciceroniana es reflecteixen en les moltes i interessants notes a peu de pàgina que il·lustren les seves traduccions. Ha deixat inacabada l'edició de tres discursos, que preparava afanyadament abans de caure malalt: *In Vatiniū*, *De provinciis consularibus* i *Pro Caelio*; de tots tres, en té actualment la custòdia la Fundació Bernat Metge amb l'ànim de completar-los, en la mesura que calgui, i donar-los a la impremta.

Col·laborà, així mateix, en la col·lecció Clàssics del Cristianisme amb la traducció de les obres *Homilies* i *Vides d'ermitans* de sant Jeroni (Edicions Proa, 1993) i *Comentari al pròleg de l'Evangelí de Joan* del Mestre Eckhart (Edicions Proa, 2002). Fou el curador de l'edició de la traducció llatina de l'*Atlàntida* de Verdguer feta pel P. Tomàs Viñas (Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003), de la tesi *Sobre la informació (De rebus nouellis)* de Tobias Peucer —primera tesi doctoral sobre la informació, presentada a la Universitat de Leipzig l'any 1690— («Periodística», núm. 3, 1990) i de la del *Liber Iudicum* (tot el corpus de les lleis visigòtiques), que li encarregà el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Li devem, també, entre altres publicacions, prop d'un centenar de documents medievals, que veieren la llum en diversos volums de *Catalunya romànica* (Enciclopèdia Catalana).

Com a fruit dels seus constants viatges a Síria i Jordània, publicà un recull de dotze relats, escrits en una prosa fluida de molt agradable lectura, que titulà *Fabulacions sirianes* (Barcelona, Ed. Mediterrània, 2004). Ha deixat inèdita una novel·la. L'extensió dels seus coneixements juntament amb una disponibilitat indefallent el feien molt estimat de mestres, col·legues i deixebles.